

Boxteler Bahn, Duits Lijntje

Wandelen rond, over en langs oude spoorlijn in de Meierij

Schijndel-Mariaheide - Van keuterijen tot Food Capital

De provincie Brabant bestaat voor een groot deel uit arme zandgronden; het was het domein van keuterboeren en heikneuters. Dat gold ook voor de Meierij, het gebied waar we het hier over hebben. De metamorfose begon eind 19e eeuw dankzij kunstmest, een kanaal en een spoorlijn.

In 1826 liet 'Kanalenkoning' Willem I de Zuid-Willemsvaart graven, als alternatief voor de slecht bevaarbare Maas. In 1873 nam de NBDS de Noord Brabantsch Duitse Spoorweg in gebruik: een internationale spoorlijn van Boxtel via Gennep naar Wesel. Die kruisten elkaar bij Veghel en dat bleek grote voordelen te bieden. Industrie vestigde zich aan de haven in Veghel, waar zij kon profiteren van de uitstekende verbindingen over spoor en water. Het was de aanzet tot de groei van 'food capital' Veghel. Inmiddels is veel industrie weer verdwenen, maar nu bruist in het industrieel erfgoed aan de haven een hip food- en cultuurcluster.

De spoorlijn van Boxtel naar Gennep liep dwars door de arme Meierij en de Peel. Ontsluiting van dit gebied was niet de eerste interesse van de NBDS. Het doel was vooral om internationaal treinverkeer aan te trekken. De 'Boxteler Bahn' was een belangrijke schakel in de verbinding tussen Londen en Berlijn! De lokale stations en halteplaatsen lagen daarom vaak ver buiten de dorpskernen.

De express-treinen vertrokken vanuit Vlissingen en gingen bij Gennep de Maas en de grens over. Gennep was tevens de hoofdzetel van de NBDS. De Eerste Wereldoorlog maakte een einde aan de roem van de lijn: het grensoverschrijdend verkeer kwam totaal stil te liggen. Na 1918 nam de staat (NS) de lijn over, het 'Duits lijntje' degradeerde tot een lokaalspoortje. Het reizigersvervoer stopte in 1950. In 1972 stopte op een deel van de spoorlijn ook het goederenverkeer. Het traject van Boxtel tot Veghel bleef nog tot 2001 in gebruik. De rails liggen er nog.

Routebeschrijving

Routebeschrijving

Vanaf de Kluisstraat (P & OV) plantsoentje doorsteken naar de Markt. Voor de kerk rechts en Markt oversteken richting fontein. Links St. Servatiuskerk (KP1), rechts de Glazen Boerderij (KP2). Rechts doorsteken naar Hoofdstraat, hier links tot driesprong bij uitspanning Tramhuys, hierna rechts Kloosterstraat in (KP3).

Na klooster linksaf (Heikantstraat). Na 350 mtr rechts Spoorpad: fietspad. Dit was ooit de

kortste weg naar het station. Na 300 mtr sloot over en meteen links onverhard pad, links aanhouden. Pad komt na houten vlonder uit op een fietsstraat, hier links straat 450 mtr volgen tot kruispunt, rechtdoor lopen we tegen vm. station Schijndel aan. Dit is nu privéterrein, dus dit respecteren en schuin links tussen twee paaltjes naar spoorlijn lopen met infopaneel over het station (KP4). Langs het spoor loopt een wandelroute (In het spoor van het Duits Lijntje). Linksaf dit pad volgen langs overwoekerd spoor tot verkeersweg; rails nog in het wegdek.

Weg oversteken en kiezen: pad langs spoor verder volgen (geen fijn pad) of links de 'Parallelweg' volgen: deels fietspad/fietsstraat. Aan het eind rechtdoor voetpad met bruggetje, als pad naar links buigt rechts olifantenpaadje naar de Structuurweg (tweebaansweg), die hier spoortracé kruist. Weg oversteken (let op!) en spoorbaan 2 km volgen via pad ernaast (ooit het tweede spoor). Spoor loopt tussen bedrijven, maar op zich mooi tracé.

Daarna weer drukke tweebaansweg kruisen (Eerdsebaan). Hier stond ooit station Eerde. Omgeving is hier landelijk. Rechtdoor spoor ca. 700 mtr volgen, tot kruising met onverharde weg (Heertveldseweg) geflankeerd door populieren (KP5). Hierna nog 1,3 km, onder viaduct door tot wachtpost 15 in Veghel. Hier links spoor verlaten en dan rechts aanhouden (Huygensweg). Na 200 mtr rechts fietspad op (Gazellepad) en kanaal oversteken. Op de brug uitzicht over de Zuid-Willemsvaart: rechts (zuidzijde) bij de vier palen kruiste de spoorlijn het kanaal (KP6).

Over de brug meteen rechts stenen trap af en stukje over fietspad terug naar spoordijk, links

talud oplopen en spoor volgen tot infopaneel

havenspoor (KP7). Bij volgende overgang rechts spoor verlaten (Pater vd Elsenlaan). Na 400 mtr driesprong, hier even links en dan rechts inrit naar Jumbo foodmarket inlopen. Halverwege links bij grote klok de Proeffabriek inlopen (KP8, kader). Aan andere zijde pand weer verlaten en rechtsaf tot aan het water. Hier links langs water en ronde silo's kade uitlopen tot kop van de haven (met jachthaventje). Schuin rechts Heilig Hartplein oversteken en eerste links (Hoogstraat). Na 150 mtr kruispunt, rechts Kol. Johnsonstraat met Airborne-monument (KP9). Hoogstraat verder volgen, langs villa Klondike en brug over de Aa tot Markt van Veghel. Hier links richting kerk (KP10).

Voor kerk rechts (Deken van Miertstraat) met tegenover de kerk Synagoge, straat buigt naar links (Molenstraat), op driesprong links houden (Molenstraat, later Stationsstraat). Na 400 mtr buigt deze bij driesprong naar links en gaat over in Gasthuisstraat, deze buigt naar rechts en komt na 400 mtr uit op een brede groenstrook met stootjuk en railrestanten, hier rechts doorheen lopen (KP11). Aan het eind bij overwegbomen weg oversteken en spoor verder volgen. Tracé door woonwijken. Spoor eindigt op stootblok.

Spoordijk verder volgen, paar keer weg of fietspad kruisen. Na einde bebouwde kom drukke ringweg oversteken via hekjes met overstapjes, spoordijk blijven volgen tot kruising met een verharde laan (Hintelstraat). Hier rechts laan uitlopen tot kruising Mariaheide (KP12) met kerk, vm. klooster, uitspanning, P en bushalte (ma-vr). Einde wandeling. NB: aan einde Hintelstraat (10 min lopen) is ook een snelbushalte.

Praktische informatie

Zie P en OV. Opzet route is heen wandelen vanuit Schijndel, terug per bus vanaf eindpunt dorp (ma-vr) of Mariaheide Prov. weg (10 min lopen, frequent). Zie kaart.

Deze wandeling staat in de wandelgids **Wandelen rond oude spoorlijnen**, uitgegeven door Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig. Auteur Kees Volkers is historisch geograaf met een voorliefde voor oude spoorlijnen. De gids is te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.